

RAHAPESU ANDMEBÜROO

Mart Võrklaev
Rahandusministeerium
info@rahandusministeerium.ee

Teie 17.11.2023 nr 1.1-10.1/6930-1

Meie 08.12.2023 nr 1.2-3/12-2

Arvamus määruse eelnõule

Rahapesu Andmebüroo (edaspidi RAB) tänab antud võimaluse eest esitada oma arvamus seoses "Maksukohustuslaste registri põhimääruse" muutmise eelnõuga.

2021. a kevadel avaldatud Eesti rahapesu ja terrorismi rahastamise siseriiklik riskihinnang tõi riigi ühe suurema nõrkusena välja, et Eesti riigil puudub piisav strateegilise analüüsi võimekus rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise valdkonnas. Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise valitsuskomisjon on toonud oma erinevates tegevuskavades välja just strateegilise analüüsi võimekuse tõstmise vajaduse ning sel eesmärgil on tehtud ka seadusandluses erinevaid muudatusi. Riiklik riskihinnang tõi näiteks muu hulgas välja, et kvaliteedihüpet on vaja nii andmekorje ulatuse kui ka andmete kompleksse analüüsi osas. Vastav ülesanne on üks keskseid RAB-i seadusest tulenevaid ülesandeid ja võimekuse loomine on olnud RAB-i viimaste aastate olulisimate prioriteetide seas.

Majandustehingute andmed nii siseriiklike kui ka piiriüleste tehingute kohta on suure tähtsusega muu hulgas rahaülekannetest ebaseaduslike toimingute tuvastamisel. Täpsed andmekoosseisud ja andmetele ligipääsemise võimalused on RAB-il vaja Maksu- ja Tolliametiga edaspidi läbi arutada. Praeguste muudatustega maksukohuslaste registri (edaspidi MKR) põhimääruses loetleme üles peamised asjakohased alamsüsteemid. Oleme rahapesu ja terrorismi rahastamise seaduse § 58 lg 1 ja § 59 alusel kirjaliku päringuga küsinud nendest süsteemidest väljavõtteid ka seni, kuid läbipaistvuse ja õigusselguse huvides on otstarbekas sagedamini kasutatavate alamsüsteemide äranimetamine.

Olles tutvunud määruse eelnõu ja seletuskirjaga ning arvestades ülaltoodut, teeb RAB määruse eelnõu täiendamiseks seondvalt järgnevad ettepanekud.

1) Eelnõu punkti 17 kohaselt antakse RAB-ile juurdepääsuõigus MKR-i alamregistrile „Sisenemisformaalsuste rakendus“ (edaspidi NES) Rahapesu Andmebüroole seadusega pandud ülesannete täitmise korras ja ulatuses. RAB vajab oma ülesannete täitmiseks juurdepääsu lisaks NES-ile täiendavalt ka veel Euroopa Liidu liikmesriikide vahelise käibemaksualase teabevahetuse rakendusele VIES (§ 17), käibemaksudeklaratsiooni rakendusele KMD (§ 27), makseteenuste pakkujate aruannete rakendusele CESOP (§ 32³), maksekäitumise hinnangute rakendusse kantud andmetele tehingupartnerite kohta ehk KMD INF-le (§ 34¹ lg 2 p 3), NES-le (§ 42¹), töötamise registrile TÖR (§ 53) ja ühendusesisesele käibe aruande rakendusele VD/VDP (§ 56). Eeltoodut arvestades teeb RAB ettepaneku muuta eelnõu punkti 17 järgnevalt: paragrahvi 62 lõike 3 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: Rahapesu Andmebürool §-des 9¹, 12, 14, 17, 22, 27, 31, 32³, 34¹ lg 2 p 4, 36, 42¹, 44, 53 ja 56 nimetatud alamregistrite andmetele. Vastavalt eeltoodud ettepanekule palume täiendada ka seletuskirjas punkti 17 osas toodut.

2) Punktis 1 toodud ettepanekust tulenevalt vajab täiendamist ka eelnõu seletuskirja punktis 5.8. toodu. Eelnõu seletuskirja punkti 5.8 kohaselt laiendatakse RAB-i juurdepääsuõigusi e-tollile. Mõju kirjelduses

on viidatud üksnes NES-ile juurdepääsule, kuid RAB vajab oma ülesannete täitmiseks juurdepääsu täiendavalt ka veel punktis 1 viidatud teistele MKR rakendustele. Eeltoodut arvestades teeme ettepaneku täiendada seletuskirja teksti järgnevalt: “Juurdepääs VIES-le, KMD-le, CESOP-le, KMD INF-le, NES-le, TÖR-le ja VD/VDP-le annavad täiendavat sisendit RAB-i tegevusvaldkonnas tehtavatele monitooringutele, kasvatades RAB-i tegevuse tulemuslikkust. Eeldatavalt ilmnevad täiendavale infole juurdepääsuõigustega edaspidi paremini võimalikud anomaaliad, s.o asjaolud, mis viitavad üht või teist laadi õiguserikkumisele“.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Matis Mäeker
Rahapesu Andmebüroo juht